Euroopa Parlament
2024-2029

VASTUVÕETUD TEKSTID

P10_TA(2026)0002

28. režiim: uus õigusraamistik uuenduslike ettevõtete jaoks

Euroopa Parlamendi 20. jaanuari 2026. aasta resolutsioon soovitustega komisjonile 28. režiimi kohta: uus õigusraamistik uuenduslike ettevõtete jaoks (2025/2079(INL))

Euroopa Parlament,

– võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 225,

– võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 50 ja artikli 114 lõiget 1,

– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. juuni 2008. aasta määrust (EÜ) nr 593/2008 lepinguliste võlasuhete suhtes kohaldatava õiguse kohta (Rooma I)[1],

– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2012. aasta määrust (EL) nr 1215/2012 kohtualluvuse ning kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusasjades[2],

– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. juuli 2014. aasta määrust (EL) nr 910/2014 e-identimise ja e-tehingute jaoks vajalike usaldusteenuste kohta siseturul ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 1999/93/EÜ,[3]

– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. septembri 2009. aasta direktiivi 2009/102/EÜ, mis käsitleb äriühinguõiguses reguleeritavaid ühe osanikuga osaühinguid[4],

---

1 ELT L 177, 4.7.2008, lk 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2008/593/oj.
2 ELT L 351, 20.12.2012, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2012/1215/oj.
3 ELT L 257, 28.8.2014, lk 73, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/910/oj.
4 ELT L 258, 1.10.2009, lk 20, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/102/oj.

– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2017. aasta direktiivi (EL) 2017/1132 äriühinguõiguse teatavate aspektide kohta[5],

– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. novembri 2019. aasta direktiivi (EL) 2019/2121, millega muudetakse direktiivi (EL) 2017/1132 seoses äriühingute piiriülese ümberkujundamise, ühinemise ja jagunemisega[6],,

– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. detsembri 2024. aasta direktiivi (EL) 2025/25, millega muudetakse direktiive 2009/102/EÜ ja (EL) 2017/1132 seoses digitaalsete vahendite ja menetluste kasutamise laiendamise ja ajakohastamisega äriühinguõiguses[7],

– võttes arvesse nõukogu 8. oktoobri 2001. aasta direktiivi 2001/86/EÜ, millega täiendatakse Euroopa äriühingu põhikirja töötajate kaasamise suhtes[8],

– võttes arvesse komisjoni 28. mai 2025. aasta teatist „ELi idu- ja kasvufirmade strateegia“,

– võttes arvesse Enrico Letta 17. aprilli 2024. aasta aruannet „Much more than a market“ (Palju enamat kui turg),

– võttes arvesse Mario Draghi 9. septembri 2024. aasta aruannet „The future of European competitiveness“ (Euroopa konkurentsivõime tulevik),

– võttes arvesse õiguskomisjoni arvamust esitatud õigusliku aluse kohta,

– võttes arvesse kodukorra artikleid 47 ja 55,

– võttes arvesse õiguskomisjoni raportit (A10-0269/2025),

A. arvestades, et ettevõtjad, eelkõige väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad (VKEd), idu- ja kasvufirmad, puutuvad kogu liidus kokku liikmesriigiti väga erinevate õigusnormidega; arvestades, et selline regulatiivne mitmekesisus ja tundmatus keskkonnas orienteerumisega seotud kulud takistavad äriühingute üleeuroopalist rahastamist ja laiendamist;

B. arvestades, et komisjon on oma teatises „ELi idu- ja kasvufirmade

---

5 ELT L 169, 30.6.2017, lk 46, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2017/1132/oj.

6 ELT L 321, 12.12.2019, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/2121/oj.

7 ELT L, 2025/25, 10.1.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2025/25/oj.

8 EÜT L 294, 10.11.2001, lk 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2001/86/oj.

strateegia“ rõhutanud, et killustatus ja väiksemad kasvuväljavaated sunnivad uuenduslikke ettevõtteid otsima rahastamist väljaspool Euroopat;

C. arvestades, et üleilmses ettevõtluskeskkonnas on üha enam vaja paindlikkust, digiteerimist ning juurdepääsu mitmekesistele turgudele ja talentidele, millega paljudel liidu äriühingutel on praegu regulatiivse keerukuse ja ebajärjepidevate raamistike tõttu raskusi;

D. arvestades, et Euroopa Liit, olles ettevaatlik, et tagada äriühingutele võrdsetel tingimustel konkureerimise võimalus, taotleb Euroopa Liidu lepingu (ELi leping) artikli 3 lõike 3 kohaselt Euroopa säästvat arengut, mis põhineb tasakaalustatud majanduskasvul, hindade stabiilsusel ja kõrge konkurentsivõimega sotsiaalsel turumajandusel, mille eesmärk on saavutada täielik tööhõive ja sotsiaalne progress, samuti kõrgetasemelisel keskkonnakaitsel ja keskkonna kvaliteedi parandamisel;

E. arvestades, et ühtset Euroopa äriühinguõiguse süsteemi on võimalik tõhusamalt saavutada mitte ainult liidu eraldiseisva seadusandliku aktiga, vaid ka selliste õigusnormide kehtestamisega, mis toimivad samaaegselt igas liikmesriigis kehtiva riikliku õigussüsteemiga, ilma et nende normidega tekitataks täiendavat finants- või halduskoormust või muud liiki takistusi ettevõtete, eriti VKEde arengule;

F. arvestades, et liit on juba vastu võtnud õigusraamistikud Euroopa äriühingu, Euroopa ühistu ja Euroopa majandushuviühingu jaoks; arvestades, et need ettevõtlusvormid ei ole siiski sobivad, et võimaldada idu- ja kasvufirmadel siseturul tõhusamalt tegutseda;

G. arvestades, et lihtsustatud ja ühtse õigusraamistiku abil hõlpsama juurdepääsu võimaldamine kapitalile ja talentidele suurendab VKEde, idu- ja kasvufirmade võimet konkureerida üleilmselt, meelitada ligi investeeringuid ning aidata liidus kaasa töökohtade loomisele ja sotsiaalsele ühtekuuluvusele;

H. arvestades, et Euroopa ja välisinvestoritele on vaja tagada selgus ja õiguskindlus, võimaldades neil ühtlustatud õigusnorme kasutades piiriüleselt investeerida;

I. arvestades, et VKEd, idu- ja kasvufirmad vajavad siseturul edu saavutamiseks paremat juurdepääsu eri liiki kapitalile, piiriülesele liikuvusele, skaleeritavusele, kõrge kvalifikatsiooniga töötajatele, teadus- ja uurimistulemustele, sealhulgas andmetele, riigihangetele, kaitsele konkurentsi kõrvaldavate omandamiste vastu ja pikaajalistele investeerimisstrateegiatele;

J. arvestades, et VKEdel, idu- ja kasvufirmadel, millest paljud on noorte või alustavate ettevõtjate asutatud sotsiaalsed ettevõtted ja äriühingud, on keskne roll innovatsiooni edendamisel, sotsiaalse ühtekuuluvuse loomisel ja kestlikule majanduskasvule

kaasaaitamisel, kuid sageli seisavad nad rahastamisele, võrgustikele ja spetsiifilisele toetusele juurdepääsul silmitsi suuremate raskustega; arvestades, et koostöö ülikoolide, uurimisinstituutide ja tehnosiirdekeskustega võib kiirendada laborist turule jõudmise protsessi, hõlbustada juurdepääsu eksperditeadmistele ja taristule ning edendada uurimistulemuste turustamist;

K. arvestades, et paljud liidu idu- ja kasvufirmad töötavad välja murrangulisi tehnoloogiaid; arvestades, et välismaised äriühingud omandavad idu- ja kasvufirmad sageli enne nende küpsuse saavutamist; arvestades, et sellised omandamised jäävad sageli allapoole liidu ühinemiskontrolli künnist;

L. arvestades, et VKEd, kes on liidu konkurentsivõime seisukohalt keskse tähtsusega, eriti pereettevõtted, seisavad silmitsi omanikuvahetuse probleemidega; arvestades, et töötajate rahalise osaluse mudelid võivad edendada VKEde ja idu- ja kasvufirmade majandusväljavaateid, stimuleerida talente ja aidata lahendada järeltulijate puudusega seotud probleemi juhul, kui äriühingu perekonnasisene üleandmine ei ole mõeldav, ning seega toetavad pikaajalist stabiilsust ja kasvu;

M. arvestades, et õiguskindluse ja prognoositavuse suurendamine liikmesriikides tegutsevate äriühingute jaoks on väga oluline, et tugevdada liidu juhtpositsiooni ettevõtluse, innovatsiooni ja kestliku ettevõtluse arendamise kohana;

Üldpõhimõtted

1. väljendab heameelt komisjoni võetud kohustuse üle esitada seadusandlik ettepanek ettevõtete 28. režiimi kohta;

2. rõhutab, et 28. režiim peab olema nii sisu kui ka vormi poolest ambitsioonikas; rõhutab, et 28. režiimi käsitlevad eeskirjad peavad olema ühesugused kogu liidus ning liikmesriikidel ei tohiks olla lubatud säilitada või kehtestada oma riigisiseses õiguses sätteid, mis erinevad 28. režiimi käsitlevas seadusandlikus aktis sätestatust; leiab, et määruse kasutamine on kõige asjakohasem meede 28. režiimi kehtestamiseks; tunnistab, et maksimaalse ühtlustamise direktiiv võiks teenida sama eesmärki; on vastu Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikli 352 lõike 1 kasutamisele õigusliku alusena, sest see eeldab nõukogu ühehäälsust, mis võib oluliselt edasi lükata 28. režiimi käsitleva seadusandliku akti vastuvõtmist ja ohustada 28. režiimi alusel vastuvõetud ettevõtlusvormi ambitsioonikust ja sidusust; nõuab sellise õigusliku aluse kasutamist, mis võimaldab nõukogus võtta vastu 28. režiimi käsitleva seadusandliku akti kvalifitseeritud häälteenamusega; on seetõttu seisukohal, et 28. režiim võib koosneda eraldi seadusandlike ettepanekute paketist; tunnistab, et äriühinguõiguse küsimuste asjakohane õiguslik alus on ELi toimimise lepingu artikkel 50 ja artikli 114 lõige 1; on seisukohal, et 28. režiimi

käsitlev direktiiv peab olema maksimaalse ühtlustamise direktiiv, et saavutada 28. režiimi eesmärgid;

3. suhtub kriitiliselt ELi lepingu artiklis 20 ja ELi toimimise lepingu artiklis 329 osutatud tõhustatud koostöö kasutamisse 28. režiimi kehtestamisel; rõhutab, et selline lähenemisviis võib siseturgu killustada, mis on vastuolus liidu integratsiooniprotsessiga;

4. tunnistab asjaolu, et ELi toimimise lepingu artiklil 50 ja artikli 114 lõikel 1 põhinevate äriühinguõiguse ühtlustamismeetmetega nõutakse rakendamist liikmesriikide riigisiseses õiguses; on seisukohal, et sellisel juhul on vaja maksimaalse ühtlustamise direktiivi, mis sisaldab selgelt määratletud põhiküsimuste kogumit, ilma et see piiraks töö- ja sotsiaalõiguse kohaldamist, et tagada ühtsed eeskirjad kõigis liikmesriikides, tekitamata ettevõtetele täiendavaid haldus- või finantstõkkeid;

5. on seisukohal, et vajadus ühtsuse, tõhususe, sidususe ja õiguskindluse järele, mida nõuavad ettevõtjad, nagu üleilmselt uuenduslikud VKEd, idu- ja kasvufirmad ning sektori investorid, nõuab maksimaalse ühtlustamise direktiivi vastuvõtmist;

6. kutsub komisjoni üles hindama 28. režiimi paketi raames ühtse raamistiku eeliseid, sealhulgas maksuküsimustes, ja lisandväärtust idu- ja kasvufirmadele, et meelitada ligi rahvusvahelisi investeeringuid ning toetada innovatsiooni ja majanduskasvu liidus; rõhutab, et komisjon peaks hõlbustama koordineerimist ja julgustama parimate tavade kasutamist, et vähendada tõkkeid, mis takistavad piiriülest tegevust, investeeringuid ja talentide ligimeelitamist;

7. on seisukohal, et 28. režiim on strateegiline samm siseturu edasise süvendamise suunas, mis edendab seega Euroopa integratsiooni ja konkurentsivõimet;

8. kordab, et 28. režiimiga vabatahtlikult liituvad äriühingud peaksid järgima selle õigusnorme;

9. rõhutab, et äriühingu valikut 28. režiimis osaleda tuleb kõigi 27 liikmesriigi õiguskorras automaatselt tunnustada;

10. on teadlik ohust, et 28. režiim võib muuta võimalikuks töötajate, nende esindajate ja ametiühingute ning teiste nõrgemate poolte kohustuslikust riigisisesest kaitsest kõrvalehoidmise; rõhutab, et 28. režiimist ei tohi mitte mingil juhul saada vahendit, millega kahjustatakse, vähendatakse või nõrgendatakse liidu või riiklikul tasandil olemasolevat kaitsetaset või hoitakse sellest kõrvale; nõuab, et tulemuslikud kaitsemeetmed kehtestataks materiaalõiguse normide kaudu, millel on kõrge kaitsetase, ja kollisiooninormide abil, millega tagatakse kohustuslike riigisiseste õigusnormide kohaldamine;

11. on seisukohal, et 28. režiimi kehtestamine on innovatsiooni, konkurentsivõime ja majanduskasvu jaoks hädavajalik, ning usub, et ettepanek koos sellega seotud regulatiivsete ja rakenduslike meetmetega tuleks vastu võtta ja ellu viia võimalikult kiiresti;

28. režiimi õigusraamistik

12. on arvamusel, et 28. režiim peaks peamiselt puudutama äriühinguõiguse eeskirju ja et selles peaksid saama osaleda ainult aktsiaturul noteerimata piiratud vastutusega äriühingud; leiab, et 28. režiim peaks olema õigusnormide kogum, mis tuleb lisada olemasolevatesse või uutesse riiklikesse ettevõtlusvormidesse;

13. teeb ettepaneku nimetada 28. režiimiga hõlmatud ettevõtlusvorm ühtseks Euroopa äriühinguks (*Societas Europaea Unificata*, S.EU), millega kaasneb lühendi „S.EU“ lisamine olemasolevatele riigisiseste ettevõtlusvormide lühenditele;

14. rõhutab, et 28. režiim ei piira töö- ega sotsiaalõiguse valdkonnas liidu ja liikmesriikide õiguse, sealhulgas töökohas kohaldatavate töötajate osavõtu õigusnormide, nagu on määratletud direktiivi 2001/86/EÜ artikli 2 punktis k, ning kollektiivlepinguid käsitlevate õigusnormide kohaldamist; rõhutab, et S.EUde suhtes tuleb kohaldada samu liidu ja riiklikke maksejõuetust käsitlevaid õigusnorme ning need ei tohi kalduda kõrvale õigusnormidest, millega antakse töötajatele maksejõuetusmenetluses eeliskaitse;

15. rõhutab vajadust lihtsa ja digitaalse äriühingute asutamise ja registreerimise järele; nõuab, et vähendataks menetluslikku keerukust ja et registreerimismenetlus S.EU loomiseks viidaks digitaalselt lõpule 48 tunni jooksul, tagades samal ajal õiguskindluse; nõuab selliste digivahendite kohustuslikku integreerimist, mille abil saab esitada äriühingu dokumente ja avaldada teavet veebis kogu S.EU elutsükli jooksul ning rakendada täielikult ühekordsuse põhimõtet S.EU registreerimisel ja haldamisel; nõuab digimenetluste lubamise võimalust, nagu digikoosolekute kasutamine üldkoosolekute ja juhatuse koosolekute korraldamiseks;

16. rõhutab, et S.EU loomine tuleks täielikult integreerida Euroopa ettevõtluskukru väljatöötamise algatusega, mis võiks samuti ühtlustada ja lihtsustada e-identimist ja autentimist ning oluliste äriühingu dokumentide haldamist, tagades nii S.EUde sujuva digisuhtluse kõigis liikmesriikides ja hõlbustades piiriülest tegevust; nõuab lisaks, et rakendataks ja hinnataks täielikult olemasolevat liidu õigust, mis käsitleb digivahendite kasutamist äriühinguõiguses, eelkõige direktiivi (EL) 2017/1132 ja direktiivi 2009/102/EÜ, ning edasist digiteerimist ja ametiasutustele esitatavate aruannete automatiseerimist, mis peaks olema liidu õigusaktide lihtsustamist puudutavas töös üks põhiprioriteete;

17. nõuab ühtse liidu tasandi digiportaali loomist, mis toimiks S.EUde jaoks otsese kontaktpunktina, täiendades ja laiendades olemasolevat

registrite sidestamise süsteemi (BRIS), pakkudes piiriüleseks kasutamiseks ühtlustatud ühtset liidest, ilma et loodaks uut eraldi või paralleelset registrit, või selle integreerimist olemasolevatesse struktuuridesse; rõhutab, et digiportaal ei tohiks asendada kehtivaid riiklikke asutamiseeskirju, vaid peaks pigem toimima ühise portaalina, kuhu koondatakse kogu investoritele vajalik teave; rõhutab, et digiportaal peab olema kergesti ligipääsetav, võimaldades sujuvat juurdepääsu riiklikele äriregistritele, ning peaks tuginema olemasolevale Euroopa e-õiguskeskkonna portaalile või seda vajaduse korral uuendama; nõuab, et digiportaal toimiks platvormina, mis hõlbustab turvalisi digiprotsesse ning võimaldab salvestada dokumente ja riiklikke sertifikaate, mida saaks hiljem tunnustada kõigis liikmesriikides, et võimaldada sertifikaatide ülekantavust, toetades ühekordse tõendamise põhimõtet; rõhutab, et digiportaal peaks võimaldama kontrollitavaid identimisandmeid ja dokumentide e-allkirjastamist, aktsiate müüki ja jaotamist, juhatuse otsuste koostamist ja vastuvõtmist ning e-arvete esitamise teenuste osutamist; rõhutab, et digiportaal peab olema mitmekeelne ja toetama piiriülest tegevust; rõhutab, et selliste digivahenditega suurendatakse õiguskindlust, vähendatakse halduskoormust ja edendatakse äriühingute tõrgeteta toimimist siseturul;

18. nõuab ühtse liidu äriühingu tunnuskoodi edasiarendamist ja kohandamist, et ühtlustada registreerimist, suurendada läbipaistvust ja usaldust, hõlbustada äriühingu identiteedi kontrollimist ning võidelda pettuse, rahapesu ja maksudest kõrvalehoidmise vastu; rõhutab, et see võimaldaks äriühingutel turvaliselt salvestada ja jagada kontrollitavaid identimisandmeid ametiasutustega kogu liidus; julgustab komisjoni töötama koostalitlusvõime kallal äriühingu tunnuskoode puudutavate üleilmsete algatustega;

19. on seisukohal, et S.EUna registreerimise võimaluse puhul tuleks arvestada ärimudelite mitmekesisusega ning ei tohiks piirduda uue uuenduslike ettevõtete kategooria kehtestamise ega muude kitsendavate tegurite kohaldamisega; hoiatab, et sellise uue kategooria loomine suurendaks tarbetut bürokraatiat; selgitab, et S.EU asutamine peaks olema võimalik üksnes füüsilistele või juriidilistele isikutele, kes on liidu elanikud või on liidus asutatud;

20. on seisukohal, et S.EU peaks toimima ettevõtlusvormina üksikettevõtete ja kontserni ühtse juhtimise jaoks ning et S.EU-l peaks olema võimalik tegutseda emaettevõtja või S.EU emaettevõtja tütarettevõttena;

21. rõhutab, et selleks et äriühingut saaks registreerida S.EUna, peab selle registreeritud asukoht paiknema ühes 27 liikmesriigist; rõhutab, et registreeritud asukoht ja registrijärgne asukoht võivad olla eri liikmesriikides;

Kaitsemeetmed, sealhulgas pikaajalised strateegiad ja vabatahtlikud vormid

22. nõuab, et seadusandlikku ettepanekusse 28. režiimi kohta lisataks vabatahtlikud korraldaja omandivormid, varalukud ja eri liiki aktsiad, eelkõige lojaalsusaktsiad ja erineva hääleõigusega aktsiad, sealhulgas vetoaktsiad; rõhutab, et Euroopa uuenduslikud ettevõtted, eelkõige VKEd, idu- ja kasvufirmad, vajavad alternatiivseid viise kapitalile juurdepääsuks; rõhutab vajadust alternatiivsete rahastamismudelite järele S.EU elutsükli varastes etappides; on seisukohal, et ettevõtjad võivad soovida end kaitsta konkurentsi kõrvaldavate omandamiste eest, et vältida uuendustegevuse ümberpaigutamist väljapoole liitu, mida sageli toetatakse Euroopa teadustöö riikliku rahastamise vahenditest; on seisukohal, et ühinemiste reguleerimine ei ole selle probleemi lahendamiseks piisav;

23. rõhutab vajadust hoiduda kahjustamast liidu või riiklikul tasandil kehtivaid standardeid, edendades nii õiguskindlust ja kaitstes avalikke huve, nagu rahapesu tõkestamine, liidu sanktsioonirežiimide järgimine ning töötajate, nende esindajate ja ametiühingute ning teiste nõrgemate poolte kaitse liikmesriikide õiguskordades; kordab, et kõik S.EUd peavad vastama liidu ja riiklikus tööõiguses kehtestatud nõuetele;

24. peab vajalikuks lisada töötajate, töötajate esindajate või mõlemate äriühingu tegevusest osavõtu kaitsemeetmed; mõistab osavõttu nii, nagu see on määratletud direktiivi 2001/86/EÜ artikli 2 punktis k; kordab, et S.EUd tuleks päritoluliikmesriigis kohelda samaväärselt võrreldavate kodumaiste äriühingutega ja igas vastuvõtvas liikmesriigis võrreldava liidu välisriigi õiguse alusel tegutseva äriühinguga, tagades samal ajal, et S.EU kunstlik kasutamine eesmärgiga hoida kõrvale töötajate osalemise praegusest kaitsetasemest liikmesriikide õiguses hoitakse tulemuslikult ära; rõhutab, et S.EU suhtes tuleks kohaldada töökohaks olevas liikmesriigis kehtivaid eeskirju töötajate osavõtu kohta, kui need on olemas; rõhutab, et sellest tulenevalt peab S.EU kehtestama kooskõlas töökohajärgse kohaldatava riigisisese õigusega töötajate juhatuse tasandil esindatuse õigused, kui S.EU töötajate arv ületab töökohajärgses riigisiseses õiguses sätestatud künnise töötajate juhatuse tasandil esindatuse õiguste kasutamiseks selles liikmesriigis; on seisukohal, et direktiivi 2001/86/EÜ artiklites 3–7 sätestatud läbirääkimismenetlus on varuvõimalus, tingimusel et juba kehtestatud töötajate osavõtuõigustest ei hoita kõrvale;

25. rõhutab, et 28. režiim ei tohiks kaasa tuua riiuli-S.EUde loomist ega varifirmade arvu suurenemist, kuna selline tegevus õõnestab regulatiivset terviklikkust, moonutab ausat konkurentsi ja kahjustab tõelist majandustegevust liidus; rõhutab, et 28. režiimiga ei tohiks piirata ametiühingute ja tööandjate organisatsioonide õigust pidada läbirääkimisi kollektiivlepingute üle;

26. on seisukohal, et äriühingutel, kelle puhul on ametlikult tuvastatud pettust, maksudest või sotsiaalkindlustusest kõrvalehoidumist või

töötajate osavõttu käsitlevate kehtivate siduvate õigusnormide rikkumine, ei tohiks lubada 28. režiimiga liituda;

Talentide ligimeelitamine ja toetamine

27. rõhutab, et S.EU raamistik peaks hõlbustama koostööd ülikoolide, uurimisinstituutide ja tehnosiirdekeskustega, et kiirendada laborist turule jõudmise protsessi, tagada juurdepääs teadustaristule ja eksperditeadmistele ning toetada uurimistulemuste turustamist, tugevdades nii innovatsioonipõhiseid ökosüsteeme;

28. rõhutab, et S.EU raamistik peaks hõlbustama vaba liikumist liidus, ilma et haldusmenetlustes oleks vaja vahendajaid, järgides samal ajal kohaldatavaid liidu ja liikmesriikide töö- ja sotsiaalõiguse norme;

29. rõhutab, et tipptalentide ligimeelitamine on liidu majanduskasvu ja innovatsiooni jaoks väga oluline ning et VKEdel, idu- ja kasvufirmadel on sageli raske pakkuda kogu ühtsel turul õigeid konkurentsivõimelisi finantsstiimuleid, nagu omakapitaliväärtpaberid või kasumi jagamine, et meelitada ligi ja hoida kvalifitseeritud spetsialiste; rõhutab, et tootlikkuse kasv, innovatsioon ja sotsiaalne kaasatus peavad olema üksteisega tihedalt seotud; on seisukohal, et kaaluda tuleks töötajate rahalise osaluse õigusnormide ühtlustamist, eriti töötajate aktsiaomandi kavade ja töötajate aktsiaoptsioonide loomise kaudu;

30. rõhutab, et töötajate rahalise osaluse ühtlustatud õigusnormid kuuluvad nende ettevõtjate peamiste nõudmiste hulka, kellel on raskusi oma töötajatele võrdsete hüvede pakkumisega siseturul; rõhutab, et ühtlustatud õigusnormidega ei tohiks piirata eelarvepoliitikat, vaid nendega tuleks pigem võimaldada töötajatele progressiivseid aktsiaoptsioone; on seisukohal, et selliste ühtlustatud õigusnormide olemasolu võimaldaks töötajatel omandada osalus ja saada otsest kasu oma äriühingu edust, edendades pikaajalist lojaalsust, innovatsiooni ja majanduskasvu õiglasemat jaotumist; rõhutab, kui oluline on, et komisjon kehtestaks suunised omakapitali hindamise ja omandi üleandmise perioodide kohta; märgib sellega seoses, et maksustamisega seotud küsimused, mis muudavad töötajate rahalise osaluse maksustamise seisukohast atraktiivseks, on tipptalentide ligimeelitamise edukuse seisukohast nii tundlikud kui ka kriitilise tähtsusega, ning kutsub seetõttu komisjoni üles käsitlema selliseid küsimusi 28. režiimi paketi osana, et tagada õiguslik sidusus ja piiriülene kohaldatavus;

31. rõhutab, et töötajate rahalise osaluse kavade ühtlustatud õigusnormid tuleks kavandada nii, et need edendaksid soodsamat töökeskkonda ja oleksid mittediskrimineerivad; rõhutab, et selliste kavadega ei tohiks asendada ega vähendada töötasu ja neil peab olema madal lävend, et töötajad saaksid neile juurde pääseda;

Juurdepääs kapitalile

32. rõhutab, et seadusandlik ettepanek 28. režiimi kohta, millega luuakse S.EU, peaks üldiselt tooma selgust Euroopa ja välisinvestoritele, võimaldades neil investeerida piiriüleselt, kasutades ühtlustatud eeskirju;

33. nõuab, et aktsionäride lepingute ja põhikirja jaoks töötataks välja standardsed mitmekeelsed näidisdokumendid, mida S.EUd saaksid kogu liidus kasutada, ning nõuab nende näidisdokumentide ja muude asutamise ja tegevusega seotud vormide, mis on spetsiaalselt kohandatud punktis 17 osutatud digiportaalis jälgimisele kuuluvatele S.EUde jaoks, kasutamist ja järgimist, et tagada õigusselgus, piiriülese kasutamise lihtsus ja investorite teadlikkus; soovitab kasutada neid näidisdokumente S.EU registreerimisprotsessis valikuliste standardvormidena; soovitab näha ette, et näidisdokumentidest on võimalik kõrvale kalduda, et võtta arvesse konkreetseid ärinõudeid;

34. on seisukohal, et seadusandlik ettepanek 28. režiimi kohta peaks sisaldama ühtlustatud õigusnorme omakapitalilaadsete võlainstrumentide kohta – sealhulgas nende instrumentidega seotud maksejõuetuse norme –, mis võimaldavad investoritel investeerida äriühingusse, omandamata selle äriühingu üle kontrolliõigust;

35. kordab, et juurdepääs rahastamisele ei tohiks piirduda ainult riskikapitaliga, vaid peaks hõlmama ka muud liiki investeeringuid, sealhulgas omakapitali- ja sotsiaalse mõjuga investeeringuid, pensionikavasid ja riiklikke investeerimisfonde, et tagada vajalik juurdepääs kapitalile;

36. on seisukohal, et kehtestada tuleks sätted, mis hõlbustaksid VKEde ning idu- ja kasvufirmade koostööd teadusasutustega, et toetada võrsefirmasid ja teadmussiiret; rõhutab, et selleks peaks S.EU loomine olema täielikult integreeritud liidu algatustega, et hõlbustada teadusuuringute kontekstis paremat juurdepääsu andmetele;

Vaidluste lahendamine

37. on seisukohal, et S.EUdega seotud vaidluste tarbeks tuleks luua alternatiivne vaidluste lahendamise mehhanism, et tagada vaidluste kiire ja eriotstarbeline lahendamine; on lisaks veendunud, et liikmesriigid peaksid kaaluma oma riiklikes kohtutes spetsiaalse vaekogu loomist, mis tegeleks äriühingute vaheliste S.EUdega seotud vaidlustega, ning et sellistel vaekogudel peaks olema võimalik lahendada vaidlusi inglise keeles;

Mõju hindamine, läbivaatamine ja üldine hindamine

38. nõuab tungivalt, et komisjon viiks läbi ja avaldaks põhjaliku ja läbipaistva mõjuhinnangu iga uue 28. režiimiga seotud õigusakti ettepaneku kohta, keskendudes ühtlustamismeetmete mõjule ettevõtetele ning sotsiaalsetele, fiskaalsetele ja õiguslikele

tagajärgedele, samuti riiklike kaitsestandardite nõrgenemise ohule;

39. kutsub komisjoni üles tagama 28. režiimi põhjaliku ja vajaduse korral korrapärase läbivaatamise, sealhulgas hindama selle kasutuselevõtu määra äriühingutes, eelkõige VKEdes ning idu- ja kasvufirmades, selle vastavust muutuvatele äri- ja ühiskondlikele vajadustele, selle üldist sobivust ettenähtud otstarbeks ja mõju liidu konkurentsivõimele; kutsub komisjoni üles hindama uue õigusakti võimalikku mõju VKEde arengule ja majanduskasvule ning esitama selle kohta Euroopa Parlamendile, nõukogule ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele aruande; on seisukohal, et läbivaatamistsükkel peaks toimuma iga nelja aasta järel, et tagada kohanemine uute probleemidega;

Lõppsätted

40. nõuab, et komisjon esitaks 2026. aasta esimeseks kvartaliks ELi toimimise lepingu artiklite 50 ja 114 alusel ettepaneku võtta vastu direktiiv, järgides käesoleva dokumendi lisas esitatud soovitusi;

41. on seisukohal, et taotletava ettepaneku finantsmõju tuleks katta olemasolevatest kindlatest eelarveassigneeringutest;

42. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon ja lisas toodud soovitused komisjonile ja nõukogule.

RESOLUTSIOONI LISA:
SOOVITUSED TAOTLETAVA ETTEPANEKU SISU KOHTA

1. Üldpõhimõtted ja õiguslik vorm

Euroopa Parlament teeb ettepaneku nimetada 28. režiimiga hõlmatud ettevõtlusvorm ühtseks Euroopa äriühinguks (*Societas Europaea Unificata*, S.EU). S.EUd käsitlevad õigusnormid peavad olema kõigis liikmesriikides ühesugused ning siseturu killustatuse kõrvaldamiseks ei tohi liikmesriigid säilitada ega kehtestada oma riigisiseses õiguses sätteid, mis erinevad nendest õigusnormidest. Tugeva, ambitsioonika ja põhjaliku õigusraamistiku tagamiseks nõuab Euroopa Parlament tungivalt, et S.EU võetaks kasutusele õiguslikul alusel, millega nähakse ette seadusandlik tavamenetlus kvalifitseeritud häälteenamusega hääletusega nõukogus. Sellepärast on Euroopa Parlament vastu ELi toimimise lepingu artikli 352 lõike 1 kasutamisele õigusliku alusena. Euroopa Parlament kritiseerib tõhustatud koostöö kasutamist, kuna 28. režiimi kohaldataks sel juhul ainult liikmesriikide alarühma suhtes, mis siseturu killustatuse kõrvaldamise asemel killustaks seda veelgi ja kahjustaks S.EUde atraktiivsust, mida sellisel juhul ei tunnustataks kogu liidus. 28. režiimi, millega kehtestatakse S.EU, vastuvõtmiseks võib olla vaja ühe põhjaliku seadusandliku akti asemel mitut seadusandlikku akti. Sellisel juhul tuleks iga eraldi seadusandliku ettepanekuga pakkuda avalike huvide, näiteks tööõiguse ning töötajate ja ametiühingute õiguste kaitsmise seisukohast samu kaitsemeetmeid. Režiimi äriühinguõiguse elemendid tuleb vastu võtta ELi toimimise lepingu artikli 50 ja artikli 114 lõike 1 alusel, mis on ainsad õiguslikud alused, mida saab kasutada äriühinguõiguse valdkonna seadusandlike aktide puhul, millega nähakse ette seadusandlik tavamenetlus kvalifitseeritud häälteenamusega hääletusega nõukogus; ELi toimimise lepingu artikliga 50 võimaldatakse siiski ainult direktiivide vastuvõtmist. Selle taustal ei peaks S.EU olema sõltumatu üleeuroopaline ettevõtlusvorm, vaid riiklik ettevõtlusvorm kõigis liikmesriikides ning see peab koosnema teatavatest olulistest elementidest, mis on liidu õigusega ühtlustatud, et vältida ülereguleerimist ja lahknevaid riiklikke S.EUsid, mis oleksid vastuolus 28. režiimi eesmärgiga. Lühend S.EU tuleks lisada olemasolevate riiklike ettevõtlusvormide lühendite hulka.

S.EU peaks tuginema riigisisese õiguse alusel loodud ettevõtlusvormidele. Liikmesriikidel peaks olema vabadus otsustada, kas lubada olemasolevatel riiklikel ettevõtlusvormidel muutuda S.EUks või luua uus riiklik ettevõtlusvorm. Riikliku ettevõtlusvormi asutajad või omanikud peaksid saama vabatahtlikult valida uue režiimi, mis võimaldaks kasutada äriühingu märgist „S.EU“.

S.EUd tuleks kõigi liikmesriikide õiguskordades automaatselt tunnustada piiratud vastutusega äriühinguna.

S.EU loomisel tuleks kohaldada selle liikmesriigi õigust, kus kõnealune äriühing on registreeritud. Erandina sellest põhimõttest ja selleks, et kaitsta eelnevalt kindlaks määratud avalikke huve, peaks olema võimalik selgitada välja kohaldatav õigus olulise ühendava teguri, mitte asutamiskoha alusel.

Selleks et saavutada S.EU põhielementide osas õiguskindlus, peab ELi toimimise lepingu artikli 50 ja artikli 114 lõike 1 alusel vastu võetud direktiiv olema maksimaalse ühtlustamise direktiiv.

Euroopa Parlament on teadlik ohust, et automaatselt tunnustatud S.EU võib viia töötajaid, nende esindajaid ja ametiühinguid ning teisi nõrgemaid pooli ja avalikke huve kaitsvatest kohustuslikest riigisisestest õigusnormidest kõrvalehoidmiseni. S.EU kontsernisiseste eeskirjadega ei tohiks seega piirata liidu ega liikmesriigi õiguse kohaldamist individuaalse ja kollektiivse tööõiguse valdkonnas, sealhulgas töötajate äriühingu tegevusest osavõtu eeskirjade kohaldamist, ning need peaksid sisaldama kaitsemeetmeid, mis takistavad tulemuslikult S.EU kuritarvituslikku kasutamist.

2. Kohaldamisala

Liikmesriigid peaksid oma riigisiseses õiguskorras sätestama õigusnormid, mis nende järgimise korral võimaldavad riiklikul ettevõtlusvormil lisada oma äriühingu nimele lühendi S.EU. S.EUna registreerimiseks peab riiklik ettevõtlusvorm vastama järgmistele nõuetele:

– see peab olema õigusvõimeline juriidiline isik, mida tunnustatakse registreerimise kuupäeval automaatselt kõigis liikmesriikides;

– tegemist peab olema piiratud vastutusega äriühinguga, milles omanike vastutus äriühingu võlgade eest piirdub nende maksete summaga;

– see ei tohi olla börsil noteeritud äriühing;

– selle peab olema loonud üks või mitu füüsilist või juriidilist isikut, kes on liidu elanikud või on liidus asutatud;

– sellel peab olema võimalik tegutseda sõltumatu üksikettevõtte või S.EU emaettevõtja tütarettevõttena;

– selle registrijärgne asukoht peab olema ühes liikmesriikidest;

– sel peab olema õigus viia oma registrijärgne asukoht üle teise liikmesriiki, ilma et selleks oleks juriidilise isiku staatuse järjepidevust tagava ühtlustatud korra kohaselt nõutud tegevuse lõpetamine või äriühingu uuesti asutamine.

Selleks et asutada äriühing, millel on õigus end S.EUna registreerida, tuleb selle äriühingu registreerimiseks määrata kohe sissemakstava miinimumkapitali nõudeks 1 euro, olenemata asjaomase riigisisese õigusega muidu nõutavast miinimumkapitalist.

Võlausaldajate kaitse tagamiseks peaks komisjon esitama tervikliku õigusraamistiku, mis hõlmab alternatiivseid mehhanisme, nagu maksevõime testid. Sellised alternatiivsed mehhanismid peaksid olema proportsionaalsed ja läbipaistvad ning sisaldama selgeid kriteeriume äriühingute rahandusliku usaldusväärsuse hindamiseks ja võlausaldajate riskide maandamiseks.

Lihtsustamise huvides ei tohiks S.EUna registreerimise võimalus piirduda uue uuenduslike ettevõtete kategooria ega muude kitsendavate teguritega, kuna see tekitaks täiendavat bürokraatiat ja tarbetut bürokraatlikku koormust.

Kui S.EU kavatseb end börsil noteerida, tuleks nõuda, et see muudaks end riigisisese või liidu õiguse alusel aktsiaseltsiks, järgides riigisiseseid ja liidu ümberkujundamise õigusnorme.

3. Ettevõtlusvormi loomine

S.EU loomine ja registreerimine peaks olema täielikult digitaalne ja vastama ühekordsuse põhimõttele, mille kohaselt äriühingud, kes esitavad dokumendi ühes liikmesriigis, ei peaks esitama seda uuesti teises liikmesriigis. S.EU loomine tuleb lõpule viia 48 tunni jooksul.

Loomisel peaks S.EU saama ühtse digiidentiteedi ja äriühingu tunnuskoodi, et ühtlustada registreerimist, suurendada läbipaistvust ja usaldust, hõlbustada äriühingu identiteedi kontrollimist ning võidelda pettuse, rahapesu ja maksudest kõrvalehoidmise vastu, tagades samal ajal õiguskindluse.

Nende eesmärkide saavutamise hõlbustamiseks peaks komisjon looma või integreerima olemasolevatesse struktuuridesse S.EUde jaoks ühtse liidu tasandi digiportaali, mis toimib S.EUde jaoks digitaalse otsese kontaktpunktina, ja seda haldama. See portaal peaks täiendama ja laiendama olemasolevat registrite sidestamise süsteemi, pakkudes piiriüleseks kasutamiseks ühtlustatud ühtset liidest, ilma et loodaks uut eraldi või paralleelset registrit. Digiportaal ei tohiks asendada kehtivaid riiklikke asutamiseeskirju, vaid peaks pigem toimima ühise platvormina, kuhu koondatakse kogu investoritele vajalik asjakohane teave. Seetõttu peaksid liikmesriigid edastama dokumendid automaatselt portaali, tagades nende tunnustamise ja sidusrühmade tõrgeteta juurdepääsu. Platvorm peaks andma teavet ka riiklike menetluste ja ressursside kohta ning S.EUdele juurdepääsu investorite näidisdokumentidele, võimaldama kontrollida identimisandmeid, dokumentide e-allkirjastamist, aktsiate müüki ja jaotamist, juhatuse otsuste koostamist ja vastuvõtmist ning e-

arveldamise teenuste osutamist. Selle digiportaali kasutamisel S.EU registreerimiseks peab äriühing valima asutamiskohaks liikmesriigi ja seda tehes ka asutamise suhtes kohaldatava riigisisese õiguse.

Ühtne liidu tasandi digiportaal peaks võimaldama äriühingutel S.EUna registreerida ja otsida S.EUna registreeritud äriühingut. Registrisse lisamist, kande täiendamist ja ajakohastamist tuleks digiportaalis teha ühekordsuse põhimõtte alusel ning portaal peaks olema kättesaadav kõigis liikmesriikides mitmekeelse liidese ja harmoneeritud identifitseerimisstandardite põhjal vastavalt määrusele (EL) nr 910/2014. Digiportaal võiks toimida loalise hajusraamatu võrgus, mis salvestab muutmata ajatempliga olulisi äriühinguga seotud sündmusi, näiteks registreeringuid või aktsiate ülekandeid.

Tuleks ette näha võimalus, et kõik äriühingu asutamiseks vajalikud rahalised sissemaksed saab teha enne pangakonto avamise lõpuleviimist riiklikule usaldusasutusele. Pärast pangakonto avamist peaks usaldusasutus kandma rahalised sissemaksed sellele pangakontole.

4. Kaitsemeetmed

S.EUsid käsitlevate normidega ei tohiks piirata liidu ja liikmesriikide tööõiguse kohaldamist, sealhulgas norme, mis käsitlevad töötajate, töötajate esindajate või mõlema osavõttu äriühingu tegevusest, nagu on määratletud direktiivi 2001/86/EÜ artikli 2 punktis k. Põhimõtteliselt peaks päritoluliikmesriik kohtlema S.EUd samamoodi nagu riigisisest piiratud vastutusega ettevõtlusvormi, millele see on rajatud, ning iga vastuvõttev liikmesriik peaks kohtlema S.EUd samamoodi nagu võrreldavaid liidu välisriigi õiguse alusel tegutsevaid äriühinguid, tagades samal ajal, et S.EU kunstlik kasutamine eesmärgiga hoida kõrvale töötajate osavõtu praegusest kaitsetasemest liikmesriikide õiguses hoitakse tulemuslikult ära.

Individuaalsete töölepingute suhtes kohaldatav õigus määratakse endiselt kindlaks üksnes määruse (EÜ) nr 593/2008 artikli 8 alusel ning kohtualluvus individuaalsete töölepingute puhul määratakse jätkuvalt kindlaks määruse (EL) nr 1215/2012 II peatüki 5. jao, sealhulgas Euroopa Liidu Kohtu asjakohase kohtupraktika alusel. Seega ei tohi poolte valik jätta töötajaid ilma kaitsest, mis on neile ette nähtud imperatiivsete sätetega, millest ei saa kokkuleppel kõrvale kalduda.

Mis puudutab töötajate osavõttu, siis tuleb S.EU suhtes kohaldada registrijärgse asukoha liikmesriigis kehtivaid eeskirju töötajate osavõtu kohta, kui need on olemas. Kui S.EU tegeleb aga majandustegevusega, mis hõlmab töötamist teises liikmesriigis, asutamata filiaali, esindust või tütarettevõtjat, tuleb S.EU suhtes kohaldada töökohajärgses liikmesriigis kehtivaid töötajate osavõttu käsitlevaid õigusnorme, kui need on olemas, välja arvatud juhul, kui S.EU registrijärgse asukoha õiguskorras on ette nähtud vähemalt samal tasemel töötajate juhatuse tasandil esindatuse

õigusi, nagu on nõutud töökohajärgse õigusega. Vajaduse korral peaks S.EU oma põhikirja vastavalt kohandama.

Kui kohaldatavat õigust ei ole võimalik eelmises lõigus sätestatud põhimõtete kohaselt kindlaks määrata, tuleb varuvariandina algatada direktiivi 2001/86/EÜ artiklites 3–7 sätestatuga samaväärne läbirääkimismenetlus, kui töötajate arv jõuab vähemalt ühes liikmesriigis künniseni, mis käivitab töötajate juhatuse tasandil esindatuse õigused selles liikmesriigis, tingimusel, et S.EU ei ole veel kehtestanud töötajate osavõttu või tingimusel, et künniseni jõudmine toob kaasa muudatusi olemasolevas töötajate osavõtus.

Kui olemasolev riiklik äriühing kujundatakse ümber S.EUks, tuleb *mutatis mutandis* kohaldada direktiivi (EL) 2017/1132 artikleid 86l, 133 ja 160l, tingimusel et juba kehtestatud töötajate osalemise õigustest ei hoita kõrvale.

5. Pikaajaliste strateegiate ja vabatahtlike vormide edendamine

Selleks et stimuleerida Euroopa uuenduslikke ettevõtteid, meelitada ligi investeeringuid ja luua alternatiivseid võimalusi juurdepääsuks kapitalile ja rahastamismudelitele ning vältida uuendustegevuse, mida sageli toetatakse Euroopa teadustöö riikliku rahastamise vahenditest, ümberpaigutamist väljapoole liitu, peaksid liikmesriigid kehtestama õigusnormid, mis võimaldavad äriühingutel vabatahtlikult ja pöördumatult kasutada täiendavaid õiguskaitsesüsteeme. Selliste täiendavate õiguskaitsesüsteemide eesmärk peaks olema aidata Euroopa äriühinguid, kes võivad soovida end kaitsta konkurentsi kõrvaldavate omandamiste ja ümberpaigutamise eest. Need kavad võivad hõlmata järgmist:

- hääleõiguse ja majanduslike õiguste eraldamine eri liiki aktsiate, sealhulgas erineva hääleõigusega aktsiate, vetoaktsiate ja eelisaktsiate kaudu;

- hääleõiguse liigitamine mitteülekantavaks ja mittepäritavaks;

- kasumi jaotamine investoritele või majanduslike õiguste omajatele lepingulise kokkuleppe alusel, mis on ajaliselt või summade poolest piiratud ja mille kumbki pool võib igal ajal lõpetada;

- piiriülese ümberkujundamise piiramine üksusteks, kes on valinud täiendava õiguskaitsesüsteemi, eelkõige varalukkude puhul.

Äriühingutel, kes on teinud otsuse selliste täiendavate õiguskaitsesüsteemide kasuks, peaks olema võimalik lisada oma äriühingu nimele märge „juhtomanduses“.

Direktiivi (EL) 2017/1132 tuleks seoses piiriülese ümberkujundamise,

ühinemiste ja jagunemistega muuta, et võimaldada liikmesriikidel, kes on otsustanud võtta kasutusele oma riikliku ettevõtlusvormi, piirata sellise riikliku ettevõtlusvormi piiriülest ümberkujundamist ettevõtlusvormideks, mis kehtivad teistes liikmesriikides, kus on võimalikud ka sarnased juhtomanduse vormid.

6. Talentide ligimeelitamine ja toetamine

Kvalifitseeritud ja uuenduslike talentide ligimeelitamine on ülioluline majanduskasvu edendamiseks, innovatsiooni soodustamiseks ja konkurentsivõime säilitamiseks kiiresti areneval maailmaturul. Tootlikkuse kasv, innovatsioon ja sotsiaalne kaasatus peavad olema üksteisega tihedalt seotud. S.EU raamistik peaks hõlbustama vaba liikumist liidus, ilma et haldusmenetlustes oleks vaja vahendajaid, järgides samal ajal kohaldatavaid liidu ja liikmesriikide töö- ja sotsiaalõiguse norme. S.EU peaks kehtestama kogu liidus vabatahtlikud ühtlustatud õigusnormid töötajate rahalise osaluse kavade, eriti töötajate aktsiaomandi kavade ülesehituse kohta, mille rakendamist hõlbustatakse eraldi juriidilise isiku ja töötajate aktsiaoptsioonide kavade loomise kaudu. See mitte ainult ei võimalda VKEdel ning idu- ja kasvufirmadel meelitada ligi talente ja ergutada pikaajalist pühendumist ning hõlbustada olemasolevate eraldi raamistike ülesehituse tõttu tegevust eri riikide turgudel, vaid edendab ka töötajate täielikku ja õiglast osalemist väärtuses, mida nad aitavad luua oma tööjõu ja intellektuaalse kapitali kaudu. Vabatahtlikke töötajate aktsiaomandi kavasid ja töötajate aktsiaoptsioonide kavasid käsitlevates ühtlustatud õigusnormides tuleks keskenduda töötajate rahalise osaluse kavade äriühinguõiguse põhielementide, raamistiku ja struktuurielementide ühtlustamisele, ilma et see mõjutaks eelarve-eeskirju. S.EU raames ühtlustatud õigusnormide väljatöötamisel tuleb arvesse võtta järgmisi põhimõtteid:

- eeltingimusena ei tohiks töötajate rahalise osaluse kavad mingil juhul asendada ega vähendada tavapärast põhipalka ega mis tahes muud liiki makseid, näiteks sotsiaalkindlustusmakseid, vaid need peaksid olema hüvitis, mis täiendab kõiki sotsiaalseid ja lepingulisi õigusi;

- läbipaistvus ja demokraatlik valitsemistava peavad olema selliste kavade koostamisel ja rakendamisel kesksel kohal;

- sellistes kavades osalemine peab olema mittediskrimineeriv, avatud ja mõeldud üksnes kõigile töötajatele;

- sellistes kavades osalemine peab jääma töötajate jaoks vabatahtlikuks ja selliste kavade ülesehitus peab jääma S.EUde jaoks valikuliseks;

- selliste kavadega peavad kaasnema mehhanismid töötajate kaitsmiseks põhjendamatute finantsriskide eest.

Komisjon peaks sotsiaalpartnerite ja asjaomaste sidusrühmadega

konsulteerides ja parimate tavade põhjal koostama S.EUdele suunised, et hõlbustada rakendamist, suurendada teadlikkust töötajate rahalisest osalusest ja tagada töötajate rahalise osaluse kavade ühtlustamine liikmesriikides. Suunised peaksid sisaldama teavet töötajate finantsriskide kohta, neis tuleks täpsustada töötajate väljaostuvõimalused ja demokraatlik valitsemistava ning kaaluda mõju töötajatele.

Lisaks peaks komisjon 28. režiimi paketi osana käsitlema töötajate rahalise osaluse maksustamise küsimusi, et tagada õiguslik sidusus ja piiriülene kohaldatavus. Kuni kogu liitu hõlmava ühtlustamise saavutamiseni tuleks liikmesriike tungivalt julgustada võtma ennetavalt vastu töötajate rahalise osaluse toetamise meetmeid, mis on kooskõlas S.EU eesmärkidega, et muuta see atraktiivseks nii tööandjate kui ka töötajate jaoks, edendades piiriülest liikuvust ja õiglust.

Selleks et tugevdada S.EUde innovatsioonivõimekust ja kiirendada teadusuuringute tulemuste turustamist, peaks seadusandliku ettepanekuga kaasnema meetmed, millega edendatakse ja hõlbustatakse struktureeritud partnerlust S.EUde ja ülikoolide, teadusasutuste ja tehnosiirdekeskuste vahel. Komisjon peaks töötama selliste partnerluste jaoks välja juhised ja koostöölepingute näidised, tagades, et need on kõikide poolte jaoks lihtsad, läbipaistvad ja õiglased.

7. Riskikapitali kaasamine

Liikmesriigid peaksid võtma kasutusele ühtlustatud omakapitalilaadse võlainstrumendi, mis võimaldab investoritel investeerida äriühingutesse ilma äriühingu üle kontrolli omandamata (nt kasumis osalemise õigused, hääleõiguseta osalus või kasumiga seotud laenud). Sellised omakapitalilaadsed võlainstrumendid peaksid vastama järgmistele nõuetele:

- need loodi äriühingu ja investori vahelise lepingulise kokkuleppe sõlmimisel kapitali sissemakse tegemiseks; sellises kokkuleppes peab olema täpsustatud investeeritud põhisumma, see peab sisaldama kindlaksmääratud tagasimaksekuupäeva ja selles tuleb ette näha hüvitis, mis võib olla fikseeritud või muutuva intressimääraga või kasumiosaluse vormis;

- on tavapäraste võlanõuetega võrreldes madalamal positsioonil;

- neid käsitletakse regulatiivsetel ja raamatupidamislikel eesmärkidel omakapitalina või omakapitali asendava kapitalina.

Selleks et suurendada õiguskindlust siseturu 27 riiklikus jurisdiktsioonis ja vähendada turule sisenemise tõkkeid S.EUdesse investeerimisel, peaks komisjon hõlbustama S.EUde jaoks põhikirja, aktsionäride lepingute ja kõigi muude asjakohaste dokumentide standardsete mitmekeelsete mudelite väljatöötamist ning looma platvormi, kus need

näidisdokumendid ja praktiline teave tehakse kõigis liidu ametlikes keeltes kättesaadavaks.

Komisjon peaks ametisse nimetama eksperdirühma, kelle ülesanne on töötada välja standarditud kvaliteetsed näidispõhikirjad, mis vastavad S.EUdele kehtestatud ühtlustatud nõuetele. Eksperdirühma peaksid muu hulgas kuuluma asutajate, investorite ja ametiühingute esindajad.

Komisjon peaks ametisse nimetama ka täiendava eksperdirühma, kelle ülesanne on töötada välja standardsed, õiglased ja kvaliteetsed aktsionäride näidislepingud. Selliste aktsionäride näidislepingutega tuleks luua tasakaal asutajate ja investorite huvide vahel. Kõnealusesse eksperdirühma peaksid muu hulgas kuuluma asutajate ja riskikapitaliinvestorite esindajad.

Komisjon peaks toetama olemasolevaid algatusi, mis käsitlevad Euroopa ja võrdleva äriõiguse alaseid teadusuuringuid ja teavet, ning neile tuginema, et luua kõigis liidu ametlikes keeltes avatud juurdepääsuga ja võrreldav teave äritegevuse reguleerimise kohta liikmesriikides.

8. Eriotstarbeline vaidluste lahendamine

Selleks et kiirendada S.EUdega seotud vaidluste lahendamist, tuleks luua alternatiivne vaidluste lahendamise erimehhanism. Kõnealuses mehhanismis osalemiseks on vaja asjaomaste poolte nõusolekut. Individuaalse ja kollektiivse tööõigusega seotud vaidlused tuleks sellest mehhanismist välja jätta ning sellistel juhtudel tuleks kohtualluvus kindlaks määrata vastavalt määruse (EL) nr 1215/2012 artiklitele 20–23.

Lisaks peaksid liikmesriigid kaaluma oma riiklikes kohtutes spetsiaalse vaekogu loomist – kas ühe konkreetse kohtu ühe vaekogu riigi tasandil või ühe vaekogu iga föderaalüksuse ühes konkreetses kohtus, sõltuvalt asjaomasest riiklikust kohtusüsteemist. Sellised vaekogud peaksid olema loodud selleks, et lahendada äriühingute vahelisi tsiviilõiguslikke vaidlusi, mis on seotud S.EU ettevõtlusvormiga, S.EUde või S.EU aktsiate omandamisest tulenevaid või sellega seotud vaidlusi ning S.EU ja selle juhatuse või nõukogu liikmete vahelisi vaidlusi. Liikmesriigid peaksid tagama, et sellistes vaekogudes on menetlusi võimalik ellu viia inglise keeles, tingimusel et asjaomased pooled on sellega nõus.

9. Mõju hindamine, läbivaatamine ja üldine hindamine

28. režiimi tulemuslikkust innovatsiooni edendamisel, konkurentsivõime suurendamisel, õiguskindluse tagamisel ning liidu ja liikmesriikide sotsiaal- ja töönormidest kõrvalehoidmise vältimisel tuleks pidevalt jälgida.

Komisjon peaks viima läbi ja avaldama põhjaliku ja läbipaistva mõjuhinnangu koos iga uue 28. režiimiga seotud õigusakti ettepanekuga, keskendudes sotsiaalsetele, fiskaalsetele ja õiguslikele tagajärgedele, samuti liidu ja riiklike kaitsestandardite nõrgenemise ohule. Õiguskindluse ja ühtsuse tagamiseks peaks komisjon hindama ka olemasolevaid riiklikke mudeleid ja parimaid tavasid, näiteks riiklike äriregistrite funktsionaalsust ja automatiseeritud digiprotsesse, mis hõlbustavad äriühingute loomist, säilitades samal ajal kõrged läbipaistvuse ja vastutuse standardid. Komisjon peaks konkreetselt uurima võimalusi menetluste optimeerimiseks, et tagada kogu registreerimisprotsessi, sealhulgas lisakontrollide ja vastavuskontrollide lõpuleviimine 48 tunni jooksul, ilma et see mõjutaks õiguskindlust ja järgides menetluslikke tagatisi.

Lisaks peaks komisjon tagama 28. režiimi põhjaliku ja vajaduse korral korrapärase läbivaatamise, sealhulgas hindama selle kasutuselevõtu määra äriühingutes, eelkõige VKEdes ning idu- ja kasvufirmades, selle vastavust muutuvatele äri- ja ühiskondlikele vajadustele, liidu konkurentsivõimele, sotsiaalkaitsele ja tööhõivele ning selle üldist sobivust ettenähtud otstarbeks.

Komisjon peaks iga nelja aasta järel hindama uue õigusakti võimalikku mõju VKEde arengule ja majanduskasvule ning vastavust ja mõju liidu ja liikmesriikide tööõiguse ja töötajate kaitse standarditele ning esitama selle kohta Euroopa Parlamendile, nõukogule ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele aruande, et tagada kohanemine uute probleemidega. Kui see on asjakohane, tuleks sellele aruandele lisada läbivaatamiseks seadusandlikud ettepanekud.